

PVM taikymas karantino situacijose

Koks PVM tarifas taikomas reagentams, skirtiems COVID-19 nustatymui?

Jeigu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija reagentus COVID-19 nustatyti priskiria medicinos pagalbos priemonėms, tai lengvatinis 5 % PVM tarifas taikomas tik tokiu atveju, jei sveikatos priežiūros įstaiga, kuriai tiekiamos medicinos pagalbos priemonės, atitinka šias sąlygas:

1. su teritorine ligonių kasa (toliau - TLK) yra sudariusi sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutartį, sveikatos priežiūros paslaugoms apmokamoms iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų, teikti;
2. tiekėjui pateikia laisvos formos patvirtinimą, kad įsigyjamos medicinos pagalbos priemonės bus skirtos sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių teikimo (bei išlaidų kompensavimo) su TLK yra sudaryta sutartis.

Kada medicininėms kaukėms, respiratoriams ir pirštinėms gali būti taikomas lengvatinis 5 % PVM tarifas?

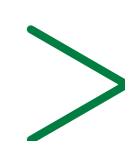
Lengvatinis 5 % PVM tarifas taikomas vaistams ir medicinos pagalbos priemonėms, kai šių prekių įsigijimo išlaidos visiškai ar iš dalies kompensuojamos LR sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka (pagal LR pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 str. 4 d.).

Lengvatinis 5 % PVM tarifas taikomas sveikatos priežiūros įstaigai tiekiamoms medicinos pagalbos priemonėms tik tokiu atveju, jei sveikatos priežiūros įstaiga, kuriai tiekiamos medicinos pagalbos priemonės, atitinka šias sąlygas:

1. su teritorine ligonių kasa (toliau - TLK) yra sudariusi sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sutartį, sveikatos priežiūros paslaugoms apmokamoms iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) lėšų, teikti;
2. tiekėjui pateikia laisvos formos patvirtinimą, kad įsigyjamos medicinos pagalbos priemonės bus skirtos sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių teikimo (bei išlaidų kompensavimo) su TLK yra sudaryta sutartis, t. y., kad medicinos pagalbos priemonės bus skirtos sveikatos priežiūros paslaugoms, kurios yra apmokamos iš PSDF lėšų, teikti.

Kur reikėtų kreiptis kilus klausimams dėl prekių priskyrimo medicinos pagalbos priemonėms?

Ar prekės priskiriamos medicinos pagalbos priemonėms aiškina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Ar laikoma prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5 straipsnio prasme), kai atiduodamos medicininės kaukės ir pirštinės neatlygintinai, kaip parama medicinos įstaigoms dėl COVID-19, jei buvo pasinaudota šių prekių PVM atskaita?

Prekių tiekimas nelaikomas prekių suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, kai perduodamos prekės yra skirtos pagalbai dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo nustatyta tvarka visoje šalyje paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ar dėl Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo nustatyta tvarka visoje šalyje įvestos nepaprastosios padėties suvaldymo ir pasekmių likvidavimo teikti.

Ar laikoma paslaugų suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 8 straipsnio prasme), kai keleivių vežimo paslaugas teikianti įmonė neatlygintinai medicinos darbuotojus, dėl COVID-19 ir šalyje paskelbto karantino, vežioja į darbą ir namo?

Toks paslaugų tiekimas nelaikomas suvartojimu PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti.

Ar viešbučiui, PVM mokėtojui, dėl paskelbto karantino laikinai nevykdančiam apgyvendinimo paslaugų veiklos yra galima patalpų nuomos ir komunalinių paslaugų PVM atskaita?

Laikinai nevykdant veiklos, dėl šalyje paskelbto karantino, patirtų patalpų nuomos ir privalomųjų komunalinių išlaidų (kaip šildymas, skaitiklių mokesčiai, atliekų rinkliava ir pan.) PVM atskaita yra galima.

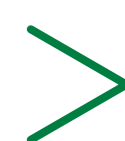
Ar PVM mokėtojas gali pasinaudoti pirkimo PVM atskaita, kai karantino metu dirbantiems darbuotojams užsako maistą į darbo vietą?

Neatlygintinai darbuotojams teikiamos maitinimo paslaugos nėra susijusios su bendrovės vykdoma ekonomine PVM apmokestinama veikla, todėl tokių išlaidų pirkimo PVM negali būti atskaitomas.

Koks PVM tarifas taikomas viešbučių, svečių namų, motelių, kempingų, kaimo turizmo sodybų teikiamoms apgyvendinimo ir maitinimo paslaugoms, kai yra priimami gyventojai karantino laikotarpiui saviizoliacijai?

Teikiamos apgyvendinimo paslaugos (nakvynė su pusryčiais ar tik nakvynė, užtikrinant higienos poreikius) atitinkančioms Turizmo įstatyme kolektyvinio apgyvendinimo paslaugų teikimui nustatytus reikalavimus (pvz., užsakymai priimami ir registruojami, teikiama informacija apie apgyvendinimą ir pan.), apmokestinamos taikant lengvatinį 9 % PVM tarifą.

Papildomos paslaugos (pietūs ir vakarienė) apmokestinamos taikant standartinį 21 % PVM tarifą.

Ar atsiranda prievolė apmokestinti PVM gautą avansą, jeigu renginiai, kurie turėjo įvykti karantino laikotarpiu, bus atidėti dėl COVID-19 epidemijos ir nuo avanso gavimo iki faktinės renginio datos bus praėję daugiau nei 12 mėnesių?

Siekiant sumažinti našta dėl šalyje paskelbtos ekstremaliosios situacijos neatsiranda prievolės apmokestinti gauto avanso PVM, kadangi šie renginiai bus laikomi įvykusiais per 12 mėnesių. Ši nuostata galioja tik tiems renginiams, kurie turėjo vykti karantino laikotarpiu.

Ar atsiranda prievolė patalpų nuomotojui pripažinti PVM privatiems poreikiams tenkinti, kuris suteikia 100 % nuolaidą nuomos mokesčiui bei su patalpų nuoma susijusiems kaštams patalpų nuomininkui, įtrauktam į VMI sąrašą dėl COVID-19 ekstremaliosios situacijos paskelbimo, kai nuomininkas patalpomis nesinaudoja dėl uždraustos vykdyti veiklos?

Vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatyme nustatytais protingumo ir teisingumo kriterijais, tuo laikotarpiu, kai dėl karantino paskelbimo dalis veiklų buvo sustabdyta (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvoje paskelbimo“), o patalpų nuomotojas, įtrauktiems į VMI sąrašą Mokesčių mokėtojų, kuriems taikomos mokestinės pagalbos priemonės dėl COVID-19, patalpomis laikinai nesinaudojantiems nuomininkams patalpų nuomai taikė 100 % nuolaidą, tai nuomotojui nėra prievolės skaičiuoti PVM suvartojimo privatiems poreikiams.

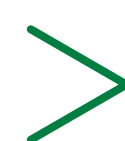
Ar atsiranda prievolė patalpų nuomotojui pripažinti PVM privatiems poreikiams tenkinti, jeigu nuomos mokesčiui bei su patalpų nuoma susijusiems kaštams patalpų nuomininkui suteikia 100 % nuolaidą, kuri yra taikoma po ekstremaliosios situacijos pabaigos paskelbimo?

Jeigu patalpų įsigijimo bei su patalpų nuoma susijusių kaštų pirkimo PVM nuomotojas buvo įtraukęs į PVM atskaitą, tai suteikus 100 % nuolaidą, kuri taikoma po ekstremaliosios situacijos pabaigos paskelbimo, nuomotojui atsiranda prievolė skaičiuoti suvartojimo privatiems poreikiams PVM (Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 8 straipsnio nuostatos).

Įmonės, vertindamos pandeminę situaciją ir su COVID-19 susijusias rizikas bei siekdamos užtikrinti veiklos tęstinumą kritiniu laikotarpiu (jeigu užsikrėtusių dalis darbuotojų), imasi papildomų priemonių - izoliavimosi patalpų įrengimas darbuotojams, kurie sutinka izoliuotis įmonėje, siekiant užtikrinti įmonės veiklos tęstinumą. Ar įmonė galėtų pasinaudoti šių prekių ir (ar) paslaugų PVM atskaita?

Pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 58 straipsnio 1 dalies nuostatas, PVM mokėtojas, įsigytų prekių ir/ar paslaugų pirkimo (importo) PVM sumas gali traukti į PVM atskaitą tuo atveju, jeigu įsigytos prekės ir/ar paslaugos yra skirtos PVM apmokestinamai veiklai (PVM apmokestinamų prekių tiekimui ir/ar paslaugų teikimui).

Tuo atveju, kai įmonės darbuotojai yra izoliuojami dėl nepalankios epideminės COVID-19 situacijos paskelbto karantino metu, siekiant sumažinti rizikas bei užtikrinti veiklos tęstinumą, tai izoliuotų darbuotojų apgyvendinimas yra objektyviai sąlygota būtinybė. Todėl, jeigu įmonė vykdo PVM apmokestinamą veiklą, tai darbuotojų izoliavimosi patalpų įrengimo prekių ir (ar) paslaugų pirkimo PVM atskaita yra galima.

Ar įmonė gali pasinaudoti prekių/paslaugų pirkimo PVM atskaita, kai už šias prekes / paslaugas yra apmokama iš subsidijos mikroįmonėms lėšų?

Pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 58 straipsnio 1 dalies nuostatas, PVM mokėtojas, įsigytų prekių ir/ar paslaugų pirkimo (importo) PVM sumas gali traukti į PVM atskaitą tuo atveju, jeigu įsigytos prekės ir/ar paslaugos yra skirtos PVM apmokestinamai veiklai (PVM apmokestinamų prekių tiekimui ir/ar paslaugų teikimui).

Jeigu įmonė vykdo PVM apmokestinamą veiklą, tai neatsižvelgiant į tai, kad už prekes/paslaugas yra apmokama iš subsidijos mikroįmonėms lėšų, pirkimo PVM atskaita yra galima.

Ar įmonėms, vykdant mišrią veiklą, skaičiuojant atskaitos procentą prie pajamų iš bet kokios veiklos bus įtraukiamos subsidijos mikroįmonėms, darbdaviams už prastovas, daliniam nuomos mokesčio kompensavimui?

Pagal Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau - PVMĮ) 60 straipsnio nuostatas, mišrią veiklą vykdantys bei gaunantys subsidijas ar dotacijas PVM mokėtojai, taikydami „pajamų“ kriterijų ir apskaičiuodami pirkimo (importo) PVM atskaitos procentą prie gautų pajamų iš bet kokios veiklos turi pridėti gautų bei panaudotų subsidijų ar dotacijų sumą.

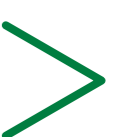
Subsidijų ar dotacijų sumų pridėjimo prie PVM mokėtojo pajamų mišrios veiklos atveju tvarka ir atvejai patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 1K-107 „Dėl subsidijų ar dotacijų sumos pridėjimo prie PVM mokėtojo pajamų mišrios veiklos atveju taisyklių ir atvejų patvirtinimo“ (toliau - Taisyklės). Šiose taisyklėse subsidijos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 21-ajame verslo apskaitos standarte „Dotacijos ir subsidijos“.

Vadovaujantis Taisyklėmis, apskaičiuojant pirkimo ir (arba) importo PVM dalį (procentais), kuri gali būti PVM mokėtojo atskaityta, prie PVM mokėtojo pajamų (išskyrus patį PVM) iš bet kokios veiklos taip pat pridedamos panaudotos subsidijos mikroįmonėms, darbdaviams už prastovas, daliniam nuomos mokesčio kompensavimui ir kitos, išskyrus atvejus, kai:

- subsidijos, yra tiesiogiai susijusios su veikla, nurodyta PVMĮ 58 str. 1 dalyje;
- subsidijos yra susijusios ne tik su PVMĮ 58 str. 1 dalyje nurodyta veikla ir PVM mokėtojo pajamos (neįskaitant subsidijų) iš veiklos, nurodytos PVMĮ 58 str. 1 dalyje, sudaro ne mažiau kaip 95 % visų PVM mokėtojo kalendoriniais metais, už kuriuos tikslinama ilgalaikio turto PVM atskaita, pajamų (neįskaitant subsidijų).

Lietuvos įmonė, kuri nėra PVM mokėtoja, kreipėsi dėl valstybės pagalbos nekilnojamojo turto nuomininkams ir gavo 50 % buvusio nuomos mokesčio kompensaciją. Ar ši suma įskaičiuojama į 45 000 € sumą, sprendžiant klausimą dėl registravimosi PVM mokėtoja?

Pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVMĮ) 71 straipsnio 2 dalies nuostatas, apmokestinamasis asmuo privalo pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju bei už tiekiamas prekes, teikiamas paslaugas PVMĮ nustatyta tvarka skaičiuoti PVM ir mokėti jį į biudžetą, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas PVM apmokestinamas prekes, suteiktas PVM apmokestinamas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) viršijo 45 000 € ribą. >

PVMĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad PVM objektas yra prekių tiekimas (paslaugų teikimas), kai apmokestinamasis asmuo už atlygį tiekia prekes (teikia paslaugas) ir toks prekių tiekimas (paslaugų teikimas) pagal PVMĮ nuostatas vyksta šalies teritorijoje.

Taigi, subsidijos, kurios skiriamos kompensuoti dalį patiriamų ekonominei veiklai vykdyti nuomojamų patalpų nuomos išlaidų, nėra susijusios su prekių tiekimu (paslaugų teikimu) bei nepriklauso nuo faktiškai parduotų prekių ar suteiktų paslaugų kiekio, todėl tokios gautos išmokos nėra įtraukiamos į 45 000 € sumą, kurią viršijus atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju.

Lietuvos įmonė, kuri nėra PVM mokėtoja, gavo subsidiją skirtą mikroįmonėms. Ar ši suma įskaičiuojama į 45 000 € sumą, sprendžiant klausimą dėl registravimosi PVM mokėtoja?

Pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVMĮ) 71 straipsnio 2 dalies nuostatas, apmokestinamasis asmuo privalo pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju bei už tiekiamas prekes, teikiamas paslaugas PVMĮ nustatyta tvarka skaičiuoti PVM ir mokėti jį į biudžetą, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas PVM apmokestinamas prekes, suteiktas PVM apmokestinamas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) viršijo 45 000 € ribą.

PVMĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad PVM objektas yra prekių tiekimas (paslaugų teikimas), kai apmokestinamasis asmuo už atlygį tiekia prekes (teikia paslaugas) ir toks prekių tiekimas (paslaugų teikimas) pagal PVMĮ nuostatas vyksta šalies teritorijoje.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kad subsidijos mikroįmonėms nėra susijusios su prekių tiekimu (paslaugų teikimu) bei nepriklauso nuo faktiškai parduotų prekių ar suteiktų paslaugų kiekio, tokios gautos išmokos nėra įtraukiamos į 45 000 € sumą, kurią viršijus atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju.

Paskelbus šalyje karantiną, įmonė, prekiaujanti gėlėmis, parduotuvėje prekybos nebevykdo ir šiuo metu gėles parduoda bei pristato klientams tik pagal jų pateiktus užsakymus internetu. Įmonės apyvarta sumažėjo, dalis įsigytų gėlių nuvyto. Ar gali įmonė nuvytusių gėlių įsigijimo kainą priskirti leidžiamiems atskaitymams? Kokios mokestinės pasekmės būtų, jei įmonė karantino laikotarpiu veiklos nuspręstų nebevykdyti ir nuvytusių gėlių įsigijimo kainą nurašytų?

Natūralios netekties nuostoliais laikomi nuostoliai, susidarę dėl prekių (gatavos produkcijos, žaliavų) specifinių savybių (drėgmės išgaravimo, biologinių procesų - kvėpavimo, mikroorganizmų veiklos ir pan.), t. y. dėl jų nudžiūvimo, nugaravimo, išdulkėjimo arba nubyrijimo, sudužimo, išsilaistymo saugant, fasuojant, perpilant, vežant, kraunant, parduodant (ir dėl pirkėjų užmaršumo). Jeigu įmonė veiklos nesustabdė ir vykdo toliau (prekiauja gėlėmis internetu), tai saugant gėles patirti nuostoliai būtų priskiriami natūraliai netekčiai. Natūralios netekties nuostoliams galima priskirti ne daugiau kaip 1 proc. įmonės metinių pajamų. Tuo atveju, kai įmonė, kuri dėl ribojimų šalyje laikinai veiklos nevykdo, nurašo neparduotų nuvytusių gėlių (nebetinkamų pardavimui) įsigijimo kainą, tai jos patirti nuostoliai nelaikomi natūralia netektimi, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 23 straipsnyje, o jų įsigijimo kainą priskiriama neleidžiamiems atskaitymams.